

14 . Cașolț (Hermány, Kastenholz, Kastnhults) | Comuna: Roșia | Județ: Sibiu | Punct: Dealul Bisericii | Anul: 2008

Anul: 2008

Cod RAN: 145426.01

Perioade: Antichitate, Evul Mediu

Epoci: Epoca romană timpurie, Evul Mediu

Tipuri sit: amenajare/construcție

Categorii sit: Apărare (construcții defensive), Civil, Religios, ritual și funerar

Autori: Beatrice Ciută, Iulian Șchiopu, Ioan Marian Țiplic, Maria Emilia Țiplic

Instituții: Institutul de Arheologie Sistemică, Alba Iulia, Muzeul Țării Făgărașului "Valeriu Literatu", Făgăraș, Universitatea "Lucian Blaga", Sibiu, Institutul de Cercetări Socio-Umane Sibiu

Raport

Cercetarea arheologică face parte dintr-un proiect amplu (Vechi monumente ecleziastice pe valea Hârtibaciului) vizând cercetarea monumentelor ecleziastice de pe valea Hârtibaciului. Până în prezent fiind cercetată arheologic parțial Biserica Evanghelică din Ruja și abordată cercetarea bisericii dispărute situată pe Dealul Bisericii din Cașolț.

Cercetarea arheologică are în vedere scoaterea la lumină a urmelor vechii biserici fortificate ce s-a aflat pe Dealul Bisericii până în anul 1916. Acest monument nu este cunoscut decât prin prisma informațiilor documentare, deoarece nu a făcut obiectul unor cercetări de arheologie sau de istoria artei înainte de primul război mondial, iar în timpul acestuia a fost demolat complet, fiind deja de mai multă vreme în ruină.

Localitatea Cașolț este mai bine cunoscută în rândul specialiștilor datorită necropolei tumulare și a descoperirilor de epocă romană.

Biserica medievală este atestată pentru prima oară în 1302, când parohia Sf. Maria din Cașolț a rămas vacantă din cauza decesului parohului 1. Din vechea biserică construită pe dealul de deasupra actualei biserici luterane (ridicată în 1809) nu se mai păstrează astăzi nimic. Știm doar că în 1916 mai erau vizibile ruine din construcția amintită și din care se mai vedea parte din incintă și un corp de clădire având la etaj o ușă gotică cu baghete.² În timpul luptelor din primul război mondial și aceste ruine au fost complet distruse, iar la reforma agrară, terenul a intrat în proprietatea unui localnic, ce a vândut piatra ca material de construcție. După indicațiile sale biserica a avut un plan dreptunghiular cu contraforturi³.

Situl a fost abordat în primele două campanii printr-un sistem de magistrală stratigrafică care a furnizat informații cu privire la stratigrafia și la depunerile paleobotanice. În baza informațiilor obținute, în campaniile viitoare se va trece la adaptarea sistemului de săpătură în așa fel încât să fie acoperită cca. 70% din suprafața platoului actual. Durata estimată a cercetării arheologice efective este de cca. 5 campanii, urmând a se finaliza în 2012.

Biserica

În vara anului 2007 (iulie) pe dealul de deasupra actualei biserici luterane, în zona unde în 1916 mai erau vizibile fragmente de zidărie, au fost trasate 4 secțiuni (S1-S4), care au avut ca scop punerea în evidență a fundațiilor bisericii dispărute (faza romanică) și a celorlate faze ulterioare ale acesteia. De asemenea s-a mai avut în vedere stabilirea relațiilor stratigrafice (evoluția nivelului de călcare și a nivelelor de construcție sau dărâmare) și cercetarea primului cimitir din jurul bisericii. În urma primei campanii, rezultatele cercetărilor arheologice nu au fost foarte concludente în ceea ce privește planimetria bisericii dispărute. Prin cele patru secțiuni deschise s-au putut surprinde fragmente din fundația unei structuri de zidărie realizată din piatră de râu legată cu mortar de bună calitate.

În campania arheologică din iulie 2008 au fost trasate alte trei secțiuni (S5-S7) care au adus un plus de

informație cu privire la planimetra bisericii și la traiectul zidului de incintă.

Cimitirul

În cele două campanii de cercetare (2007, 2008) au fost cercetate și un număr de morminte (21) ce ilustrează, în opinia noastră, existența a două orizonturi de înmormântare:

- primul nivel de morminte este ilustrat de mormintele orientate V-E, în paralel cu zidurile bisericii, nivel ce se datează în cursul sec. XIII-XV;

- al doilea nivel este ilustrat de mormintele ce nu mai au o orientare riguroasă, fapt ce demonstrează trecerea comunității catolice din localitate la Reformă și prin urmare se datează în perioada sec. XVI-XVIII. De la sfârșitul sec. al XVIII-lea cimitirul a fost abandonat în favoarea celui ridicat în jurul noului lăcaș de cult construit la baza dealului Bisericii.

În baza datelor obținute până în prezent se poate afirma că biserica ce a funcționat pe dealul Bisericii din localitatea Cașolț face parte din rândul bisericilor de plan bazilical, fără contraforți. Datarea largă a perioadei de funcționare poate fi făcută între limitele sec. XIII (de la sfârșitul acestui secol avem mențiunea documentară a unui preot) și sec. XVIII (moment când se renunță la construcția de pe deal în favoarea uneia nou ridicată la baza acestuia).

Informații suplimentare online

[Raportul 4222 din cronica.cimec.ro](#)

[Localizare pe hartă, folosind Mapservet Cimec.ro](#)
